

Sudan, Sydsudan och särskilt om området Abyei

Medborgarskap och uppehållstillstånd (version 1.1)

Inledning¹

Tidigare versioner

Den här rapporten, daterad 24 augusti 2022, publicerades första gången den 15 december 2011. Den är oförändrad innehållsmässigt men har i avsnitt Medborgarskap/Sudan omformulerats då vi uppmärksammats på att tidigare lydelse kunde missförstås. Uppdateringen framgår under rubriken i det aktuella avsnittet.

Version	Titel	Datum	Rapportnummer
1.0	Sudan, Sydsudan och särskilt om området Abyei. Medborgarskap och uppehållstillstånd	2011-12-15	26418

Bakgrund

Efter en folkomröstning om dåvarande södra Sudans självständighet i januari 2011 delades Sudan den 9 juli samma år i de två självständiga staterna Sudan och Sydsudan. Det råder stor osäkerhet kring medborgarskapsfrågan i såväl Sudan som Sydsudan.

Båda staterna gör anspråk på området Abyei. I Abyei bor traditionellt de bofasta ngok dinka som traditionellt känner samhörighet med Sydsudan samt de nomadiserande misseriya som traditionellt känner samhörighet med Sudan. Området skulle enligt det fredsavtal som markerar slutet på det långa inbördeskriget mellan norra och södra Sudan, Comprehensive Peace Agreement (CPA) 2005, vid en delning av dåvarande Sudan folkomröstas om sin framtida statstillhörighet. Någon folkomröstning har ännu inte skett.² Abyeis statstillhörighet är oklar. Utrikesdepartementet har

¹ Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden. Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden. 2022-08-24, version 1.1. Utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2022. Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

² Sveriges ambassad i Khartoum, e-post 2011-11-27; Sudan Human Security Baseline Assessment (HSBA), The Crisis in Abyei, <http://www.smallarmssurveysudan.org/pdfs/facts-figures/abyei/HSBA-Abyei.pdf> (Hämtad 2011-11-29)

i november 2011 uppgett att Abyei i dagsläget varken tillhör Sudan eller Sydsudan³. Sveriges ambassad i Khartoum har samma månad uppgett att Abyei i dagsläget är en del av Sudan dock med speciell administrativ status. Området övervakas för närvarande av etiopisk trupp inom United Nations Interim Security Force for Abyei (UNISFA). Den sudanesiska armén som idag kontrollerar Abyei väntar nu på att UNISFA:s enheter skall bli fulltaliga och att den gemensamma administrationen skall utnämnas. Först då kommer den sudanesiska armén som idag kontrollerar området att dra sig tillbaka.⁴

Karta över Sudan, Sydsudan och Abyei

Källa: Bearbetad karta från D-maps⁵

Avgränsning

Syftet med rapporten är att belysa dels medborgarskapsfrågan och dels möjligheten att som icke medborgare lagligt uppehålla sig i de två staterna Sudan och Sydsudan. Medborgarskapsfrågan i området Abyei belyses särskilt. Frågan avgränsas i huvudsak till att gälla medborgarskapsfrågor som är aktuella för de båda staternas medborgare i och med Sudans delning i de två staterna Sudan och Sydsudan den 9 juli 2011 och utlämnar information som rör förhållandet till andra länders medborgare. Även frågan om uppehållstillstånd belyses med fokus på Sudans och Sydsudans bilaterala förhållanden.

³ Utrikesdepartementet, telefonsamtal 2011-11-09

⁴ Sveriges ambassad i Khartoum, e-post 2011-11-27

⁵ D-maps, [bearbetad karta över Sudan, Sydsudan och Abyei], 2011-12-15, http://d-maps.com/pays.php?num_pay=54&lang=en (hämtad 2011-12-15)

Medborgarskap

Sudan

De första två styckena i detta avsnitt är uppdaterade 2022-08-24

Enligt Sudans medborgarskapslag från 1994⁶ gäller följande för den som föddes före det att lagen trädde ikraft. Den blir sudanesisk medborgare som föddes i Sudan eller att fadern föddes i Sudan, om han eller hon bodde i Sudan när lagen trädde ikraft samt att han eller hon och hans eller hennes förfäder på faderns sida har bott i Sudan sedan 1 januari 1956. Den som vid lagens ikraftträdande redan förvärvat sudanesiskt medborgarskap är fortsatt sudanesisk medborgare. Den som inte uppfyller kriterierna ovan kan under vissa förutsättningar ansöka om att erhålla sudanesiskt medborgarskap.⁷

En person som föds efter lagens ikraftträdande blir vid födseln sudanesisk medborgare genom härkomst. Den som har en far med sudanesiskt medborgarskap förvärvat vid födseln får sudanesiskt medborgarskap. Den som har en mor⁸ som fått sudanesiskt medborgarskap vid födseln har rätt till sudanesiskt medborgarskap efter ansökan. Den som har en förälder som blev naturaliserade sudanesiska medborgare före barnets födelse förvärvat sudanesiskt medborgarskap vid födseln.⁹

Den 19 juli 2011 godkände Sudans parlament en ändring i medborgarskapslagen som innebär att alla sudaneser som *de jure* eller *de facto* betraktas som sydsudaneser förlorar sitt sudanesiska medborgarskap. Minderåriga barn vars föräldrar därför förlorar sitt sudanesiska medborgarskap förlorar även de sin statstillhörighet. Det råder dock stor osäkerhet hur lagen ska tolkas och tillämpas.¹⁰ Sudanesiska medborgare förlorar inte automatiskt sitt medborgarskap vid förvärv av annat medborgarskap än sydsudanesiskt.¹¹

Sveriges ambassad i Khartoum har uppgett att sydsudaneser i Sudan som förlorat sitt sudanesiska medborgarskap förlorar rättigheter till uppehälle, arbete och fastig-

⁶ Det finns ett utkast från tiden före fredsavtalet mellan norra och södra Sudan (Comprehensive Peace Agreement, CPA) 2005 "Laws of the New Sudan Nationality Act 2003". Detta utkast synes ha legat till grund för nuvarande Sydsudans medborgarskapslag men har aldrig trätt i kraft. Utkastet florerar dock i databaser på internet vilket kan bidra till viss förvirring.

⁷ Sudan, Lagstiftande organ, The Sudanese Nationality Act 1994 and Sudanese Nationality Act (Amendment) 2011, översättning till engelska, 1994-05-03, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](#) (hämtad 2022-04-25)

⁸ Mer information om förvärvande av sudanesiskt medborgarskap genom modern se Migrationsanalys publicerade fråga-svar *Har barn rätt att förvärva medborgarskap om modern är sudanesisk medborgare?*, 2022-06-21, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](#) (Hämtad 2022-08-24)

⁹ Sudan, Lagstiftande organ, The Sudanese Nationality Act 1994 and Sudanese Nationality Act (Amendment) 2011, översättning till engelska, 1994-05-03, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](#) (hämtad 2022-04-25)

¹⁰ Sveriges ambassad i Khartoum, *Flyktingar från Sydsudan riskerar bli statslösa efter lagändring*, 2011-10-10

¹¹ Sudan, Lagstiftande organ, The Sudanese Nationality Act 1994 and Sudanese Nationality Act (Amendment) 2011, översättning till engelska, 1994-05-03, Article 10, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](#) (hämtad 2022-04-25)

hetsägande. Det finns exempel på att sydsudaneser i Sudan behandlas som utlänningar, exempelvis att identitetskort inte förnyats och att barn till sydsudaneser har nekats skolgång och annan service.¹²

Sydsudan

Av den sydsudanesiska medborgarskapslagen framgår att från lagens ikraftträdande betraktas den som medborgare i Sydsudan som vid vars födelse fadern eller modern var sydsudanesisk medborgare. För de som föddes före lagens ikraftträdande krävs det bevisad stamtillhörighet eller släktskap till en sydsudanes tre generationer bakåt på antingen fädernet eller mödernet eller tillhörighet till en inhemsk etnisk grupp för att betraktas som sydsudanes. Likaså ska den som när medborgarskapslagen trädde i kraft varit bosatt i Sydsudan sedan 1 januari 1956 eller någon av dennes föräldrar eller deras föräldrar varit bosatta i Sydsudan sedan den dagen betraktas som sydsudanesisk medborgare.¹³ Det kan finnas praktiska problem för sydsudaneser som är födda och uppvuxna i (norra) Sudan eller befunnit sig där i årtionden att påvisa sin stamtillhörighet eller sitt släktskap.¹⁴

Sydsudanesiska medborgare förlorar inte automatiskt sitt medborgarskap vid förvärv av annat medborgarskap. Däremot finns bestämmelser om att olaglig handel eller kommunikation med en fiendlig stat kan leda till förlust av sydsudanesiskt medborgarskap.¹⁵

Den svenska ambassaden i Khartoum har uppgett att den sydsudanesiska regeringen i Juba ännu inte har börjat utfärda sydsudanesiska handlingar till allmänheten.¹⁶ Sydsudans ambassad i Khartoum utfärdar inte några identitetskort och ger ingen hjälp till sydsudanesiskt medborgarskap till den som vill stanna kvar i Sudan.¹⁷

Abyei

Utrikesdepartementet vill mot bakgrund av att Abyei varken tillhör Sudan eller Sydsudan inte uttala sig om vilket medborgarskap en person från Abyei har.¹⁸ Sveriges ambassad i Khartoum har som konstaterats ovan uppgett att den som erhåller sydsudanesiskt medborgarskap förlorar sitt sudanesiska medborgarskap. Ambassaden har vidare uppgett att de sudanesiska myndigheterna dock har gjort vissa uttalanden att ngok dinka från Abyei samt misseriya anses vara sudaneser samt att det också finns viss rapportering att nogk dinka från Abyei de facto behandlas som sudanesiska medborgare vad gäller rätt till arbete och handlingar.¹⁹

¹² Sveriges ambassad i Khartoum, *Flyktingar från Sydsudan riskerar bli statslösa efter lagändring*, 2011-10-10

¹³ Sydsudan Lagstiftande organ, *The Laws of Southern Sudan, The Nationality Act, 2011*, Chapter III Nationality By Birth, 8. Eligibility Requirements.

¹⁴ Sveriges ambassad i Khartoum, *Flyktingar från Sydsudan riskerar bli statslösa efter lagändring*, 2011-10-10

¹⁵ The Laws of Southern Sudan, The Nationality Act 2011, Chapter V, Article 15.

¹⁶ Sveriges ambassad i Khartoum, e-post 2011-11-29

¹⁷ Sveriges ambassad i Khartoum, *Flyktingar från Sydsudan riskerar bli statslösa efter lagändring*, 2011-10-10

¹⁸ Utrikesdepartementet, telefonsamtal 2011-11-09

¹⁹ Sveriges ambassad i Khartoum, e-post 2011-11-29

Enligt uppgift från Sveriges ambassad i Khartoum kvalificerar sig ngok dinka från Abyei till sydsudanesiskt medborgarskap som en av de inhemska etniska grupperna i Sydsudan som är berättigade till sydsudanesiskt medborgarskap medan misseriya inte på denna grund är berättigade till sydsudanesiskt medborgarskap. En person från misseriya skulle endast kunna kvalificera sig som sydsudanesisk medborgare genom födsel som barn till en stamfader från sydsudanesiskt territorium eller långvarigt ha varit bosatt i Sydsudan. Det är oklart om dessa kriterier gällande området Abyei skulle räcka för att erhålla sydsudanesiskt medborgarskap.²⁰

Risk för statslöshet

Det saknas bestämmelser om vad som ska gälla dem som har blandad bakgrund och skulle kunna göra anspråk på dubbelt medborgarskap. Det finns ingen möjlighet att överklaga ett beslut om förlorat statstillhörighet. Det finns en risk för att tiotusentals personer riskerar bli statslösa i och med att de bedöms som sydsudaneser i Sudan utan att uppfylla kriterierna för medborgarskap i Sydsudan.²¹

Uppehållstillstånd

Sudan

Utlänningar kan få arbetstillstånd som beviljas av arbetskraftsministern (Minister of the Labor Force), men har inte rätt att arbeta i statsförvaltningen eller andra offentliga tjänster eller ämbeten. För att få uppehålls- och arbetstillstånd krävs bland annat anställningsintyg, hälsointyg med avseende på HIV, giltigt pass och att avgifter betalas. I lagen framgår att arabiska och afrikanska nationaliteter får en förmånligare behandling avseende arbetstillstånd än andra nationaliteter.²²

I Sudan har regeringen gjort uttalanden att det ska vara en övergångsperiod om nio månader då de med ursprung i nuvarande Sydsudan som förlorat medborgarskap kan förvärva uppehållstillstånd. Det saknas dock författning som garanterar detta.²³

Landinformationsenheten saknar information om huruvida personer från Sydsudan och personer med ursprung i Sydsudan som inte är medborgare där omfattas av den i lagen uttalade förmånligare behandlingen av afrikanska nationaliteter, men konstaterar att Sydsudan beaktats särskilt i medborgarskapslagen där endast den som erhåller sydsudanesiskt medborgarskap automatiskt förlorar sitt sudanesiska medborgarskap. Detta och det faktum att författning saknas som garanterar regeringens utfästelser om uppehållstillstånd för dem som har sitt ursprung i Sydsudan och nu förlorat sitt sudanesiska medborgarskap ligger till grund för slutsatsen att landinformationsenheten inte utesluter att sydsudaneser kan komma att behandlas enligt

²⁰ Sveriges ambassad i Khartoum, e-post 2011-11-29

²¹ Sveriges ambassad i Khartoum, *Flyktingar från Sydsudan riskerar bli statslösa efter lagändring*, 2011-10-10

²² Babiker, Mohamed Abdelsalam, *Legal Framework of Migration in Sudan*, 2010, s. 7

²³ Sveriges ambassad i Khartoum, *Flyktingar från Sydsudan riskerar bli statslösa efter lagändring*, 2011-10-10

särskild praxis som kan vara mindre generös än den praxis som tillämpas gentemot andra nationaliteter.

Sydsudan

Sydsudan har lagstiftat om uppehållstillstånd för utlänningar. Det finns tre olika typer av uppehållstillstånd – särskilda uppehållstillstånd (Special Residence Permit), normala uppehållstillstånd (Ordinary Residence Permit) och tidsbegränsat uppehållstillstånd (Temporary Residence Permit) som löper för tider under året upp till fem år. För att komma ifråga för särskilda respektive normala uppehållstillstånd ska vederbörande ha varit bosatt i Sudan för en tid om mins två år. Andra kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Utlänning som vistats i Sydsudan med särskilt eller normalt uppehållstillstånd och därefter lämnat landet förlorar efter sex månaders sammanhängande utlandsvistelse sitt uppehållstillstånd om vederbörande inte erhållit en visering för återresa. Oaktat visering för återresa förloras uppehållstillståndet efter ett års sammanhängande utlandsvistelse.²⁴ Landinformationsenheten har i skrivande stund inte någon information om lagens tillämpning i praktiken.

English summary

On 9 of July 2011 Sudan was split into two independent states, Sudan and South Sudan. There is uncertainty regarding the issue of citizenship in both states. Furthermore, the territory of Abyei is contested and it is unclear to which state Abyei belongs. The area is supervised by United Nations Interim Security Force for Abyei (UNISFA). The Sudanese Armed Forces (SAF), who currently control the area, has stated that they will withdraw only when the UNISFA is fully deployed.

On 19 July 2011 an amendment was made to the Nationality Act of Sudan. According to this a person will automatically lose his Sudanese nationality if he has acquired, de jure or de facto, a nationality of South Sudan. Also minors will lose their Sudanese nationality when their parents lose their nationality. The South Sudanese Nationality Act states that a person should be considered South Sudanese if a parent, grandparent or great-grand parent, on the male or female line, were born in South Sudan *or* he/she or any of his/her parents or grandparents have been domiciled in South Sudan since 1 January 1956 *or* the person belongs to one of the indigenous ethnic communities of South Sudan. South Sudanese citizen will not automatically lose their nationality when acquiring another nationality. The South Sudanese Embassy in Khartoum does not offer any assistance in acquiring South Sudanese nationality to those who wish to stay in the Sudan. There is a risk of statelessness for tens of thousands of people who will be considered South Sudanese in Sudan without meeting the criteria to become a South Sudanese national.

²⁴ Sydsudan Lagstiftande organ, *The Laws of Southern Sudan, Passport and Immigration Act 2011*, Chapter V Residence in South Sudan

According to the Swedish Embassy in Khartoum the Ngok Dinka qualifies as South Sudanese nationals as one of the indigenous groups, while the Misseriya does not. There have been reports that the Sudanese authorities have stated that the Ngok Dinka from Abyei and the Misseriya are considered Sudanese citizens. It has also been reported that the Ngok Dinka from Abyei de facto is treated as Sudanese nationals concerning documents and the right to work.

There is legislation in both Sudan and South Sudan regulating the right for foreigners to reside and work. The government of Sudan has made statements that there will be a transitional period of nine months for those who lost their Sudanese nationality to acquire a residence permit in Sudan. However, there is no statute to guarantee this. The Country of Origin Information Unit does not have any information how this regulations work in practice concerning the Sudan – South Sudanese aspect.

Källförteckning

Elektroniska källor

Babiker, Mohamed Abdelsalam, *Legal Framework of Migration in Sudan CARIM Analytic and Synthetic Notes 2010/78 Series – Mediterranean and Sub-Saharan Migration: Recent Developments Legal Module*, European University Institute Robert Schuman Centre for Advanced Studies, 2010 http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/15582/CARIM_ASN_2010_78.pdf?sequence=1 (Hämtad 2011-12-13)

D-maps, [bearbetad karta över Sudan, Sydsudan och Abyei], 2011-12-15, http://d-maps.com/pays.php?num_pay=54&lang=en (hämtad 2011-12-15)

Migrationsverket, Migrationsanalys, *Har barn rätt att förvärva medborgarskap om modern är sudanesisk medborgare?*, 2022-06-21, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](https://migrationsverket.se/Dokument-Lifos-extern-migrationsverket.se) (Hämtad 2022-08-24)

Sudan Human Security Baseline Assessment (HSBA), *The Crisis in Abyei*, <http://www.smallarmssurveysudan.org/pdfs/facts-figures/abyei/HSBA-Abyei.pdf> (Hämtad 2011-11-29)

Sudan, Lagstiftande organ, *The Sudanese Nationality Act 1994 and Sudanese Nationality Act (Amendment) 2011*, översättning till engelska, 1994-05-03, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](https://migrationsverket.se/Dokument-Lifos-extern-migrationsverket.se) (hämtad 2022-04-25)

Sydsudan Lagstiftande organ, *The Laws of Southern Sudan, Passport and Immigration Act 2011*, 2011-07-07, <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4e9432652.pdf> [Lifos 26310]

Tryckta källor

Sveriges ambassad i Khartoum, *Flyktingar från Sydsudan riskerar bli statslösa efter lagändring*, 2011-10-10

OkMuntliga källor

Sveriges ambassad i Khartoum, e-post 2011-11-27 och 2011-11-29

Utrikesdepartementet, Stockholm, telefonsamtal 2011-11-09

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.